

Journalistförbundets avtalsplattform 2027

Avtalsplattformen redogör för vilka som är förbundets viktigaste frågor under avtalsrörelsen 2027 och styr inriktningen för avtalsförhandlingarna på alla avtalsområden.

Vid avtalskonferensen 9 juni 2026 diskuterade förtroendevalda plattformen och ställde sig bakom förslag till inriktning. Avtalsplattformen innehåller inte specifika yrkanden. Senare kommer ett arbete att ske i förhandlingsdelegationen med att utarbeta förslag till krav på respektive avtalsområde med avtalsplattformen som grund.

Avtalsplattformen är ett led i förbundets arbete för att vi ska stå starka och eniga. Syftet med avtalsplattformen är att ringa in de områden som Journalistförbundet ska fokusera på i kommande avtalsrörelse för att åstadkomma en bättre beredskap och en större uppslutning kring vilka frågor som är viktigast i avtalsförhandlingarna 2027. Genom att samla oss kring de viktigaste frågorna ska vi nå framgång. Möjligheterna att lyckas i avtalsförhandlingarna ökar om vi kan renodla och prioritera vilka frågor som är de allra viktigaste för att åstadkomma de bästa kollektivavtalen för medlemmar på alla avtalsområden.

Mål för Journalistförbundets avtalsförhandlingar 2027

Övergripande mål

Kollektivavtalen ska bidra till att stärka journalisters ställning och arbete. Journalistförbundets kollektivavtal ska bidra till att stärka våra medlemmars viktiga roll i ett demokratiskt samhälle genom att garantera arbetsvillkor som möjliggör arbetet som journalist.

Konkurrenskraftiga löner och villkor i kollektivavtalen är viktiga för förbundets medlemmar, men också för möjligheten att locka och behålla kompetens i branschen. Journalistförbundets kollektivavtal ska bidra till att medlemmar vill fortsätta arbeta som journalister och att studenter ser en framtid som journalister genom villkor och löner som kan konkurrera med andra branscher.

Journalistförbundet ska ha kollektivavtal som är anpassade utifrån den verklighet journalister har och de särskilda behov som finns utifrån yrkets krav vad gäller exempelvis arbete alla dagar i veckan och alla tider på dygnet oavsett helgdagar. Kollektivavtalen ska tillgodose medarbetares behov av återhämtning och vila samt att medlemmar orkar arbeta som journalister genom hela sina yrkesliv.

Lön och ersättningar

Utifrån löneutredningen som genomfördes 2022 och flera uppföljande enkäter om lön och löneprocess blev tydligt att förbundet behöver bedriva ett långsiktigt arbete vad gäller lönerna. Förbundsstyrelsen tog därför fram ett förslag till en lönepolitisk strategi som beslutades av kongressen 2025. De mål som formulerats i strategin är att Journalistförbundets medlemmar ska få reallöneutveckling över tid och ha konkurrenskraftiga löner.

Den lönepolitiska strategin innehåller både sådant som kan ställas krav på i avtalsförhandlingar och ett långsiktigt arbete som behöver göras vid sidan om avtalsförhandlingarna för att kunna uppnå de mål som uppställts i strategin. Avtalsplattformen innehåller de delar av den lönepolitiska strategin som kan drivas i avtalsförhandlingarna för att uppnå de långsiktiga målen om reallöneutveckling och konkurrenskraftiga löner.

Lägstalönerna i kollektivavtalet fyller en viktig funktion genom att det finns en gräns för vad arbetsgivare minst ska utge i lön till nyutexaminerade utan erfarenhet eller andra som kommer in i yrket utan tidigare erfarenhet av att arbeta som journalister. Kollektivavtalen ska även bidra till att medarbetare genom sin prestation kan få en bra löneutveckling genom hela yrkeslivet. Det har stor betydelse inte bara för individen utan också för att mediearbetsgivarna ska kunna locka och behålla en hög kompetens i branschen.

Bedömningen är att sedan det så kallade märket tillkom har det, med undantag för när inflationen låg på en mycket hög nivå i samband med avtalsförhandlingarna 2023 och därefter, inneburit reallöneutveckling och att medlemmarna fått löneutveckling på minst samma nivå som andra grupper. Bedömningen i nuläget är att vi ska följa det märket som sätts genom förhandlingar mellan industrins parter för att få till stånd ett löneavtal som bidrar till reallöneutveckling.

- Kollektivavtalen 2027 ska bidra till att journalister får en bra lön när de kommer in i yrket och en bra löneutveckling under hela yrkeslivet.
- Kollektivavtalen 2027 ska bidra till att medlemmarna framåt får reallöneökningar.

Arbets tid och arbetsmiljö

Journalistförbundets medlemmar arbetar vid alla tider på dygnet, varje vecka, hela året. Men kreativiteten, hängivenheten och flexibiliteten kan ha ett högt pris och många medlemmar vittnar om ökad stress och arbetsbelastning.

Långvarig negativ stress är en riskfaktor och att få tillräcklig återhämtning är en förutsättning för att långsiktigt klara ett arbete med höga krav och ständiga deadlines. Medlemmarna riskerar att inte orka och i förlängningen bli sjuka av arbetet eller lämna yrket för att få en rimligare arbetssituation. Förändrade pensionsregler ställer också krav på alla att arbeta längre upp i åldrarna.

På många redaktioner har arbetstiderna förlängts till 40 timmar i veckan i takt med att lokala arbetstidsavtal har sagts upp och tiden för återhämtning har minskat.

I den enkät till förtroendevalda om viktigaste frågan i avtalsrörelsen 2025 som genomfördes hösten 2023 var det många deltagare som prioriterade mer ledighet – i form av kortare arbetstid eller fler lediga dagar. Vid kongressen 2025 motionerades det om att förbundet skulle driva krav om arbetstidsförkortning. I avtalsförhandlingarna infördes en modell för arbetstidsförkortning och som ett första steg kom parterna överens om en dags arbetstidsförkortning. Kollektivavtalen ska vara anpassade utifrån behoven av återhämtning och vila samt en balans mellan arbetsliv och fritid.

- Kollektivavtalen 2027 ska ge medlemmarna förutsättningar för återhämtning så att medlemmar orkar arbeta som journalister under ett helt yrkesliv.

Trygghet i anställningen

Kollektivavtalen innehåller regleringar av anställningsformer där tillsvidareanställning är huvudregel men med möjlighet att anställa för viss tid utifrån olika behov i verksamheten. Det är av största vikt att reglerna som möjliggör visstidsanställning hanteras på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med intentionen i lagen om anställningsskydd.

Anställningsformerna i kollektivavtalen ska tillgodose både medarbetarnas behov av trygghet i anställningen och möjlighet för arbetsgivare att anställa utifrån behov. Därför är det viktigt att visstidsanställningar hanteras varsamt.

I de senaste avtalsförhandlingarna ställde Journalistförbundet krav på att införa regler som avsåg att sätta stopp för utlasningar på redaktionerna. På avtalsområdet Dagspress tillsattes en partsgemensam arbetsgrupp med avsikt att ta fram partsgemensamma rekommendationer i frågor kopplade till hanteringen av visstidsanställningar.

Det är av stor vikt att kollektivavtalens regleringar i olika delar bidrar till att arbetsgivare hanterar visstidsanställningar ansvarsfullt och inte begränsar anställningstid i syfte att medarbetare inte ska uppnå anställningstid för företrädesrätt.

- Kollektivavtalen 2027 ska bidra till att medlemmar har trygghet i anställningen oavsett anställningsform.